

ECB NAPRIEK VÝKYVOM NA TRHOCH ZDVIHLA ÚROKOVÉ SADZBY PODĽA PLÁNU

Krach dvoch bánk v USA ani problémy Credit Suisse neodradili Európsku centrálnu banku (ECB) od plánovaného zvýšenia základnej úrokovej sadzby o pol percentuálneho bodu (p.b.) na 3,5 %. Pokúša sa tým znížiť mieru inflácie.

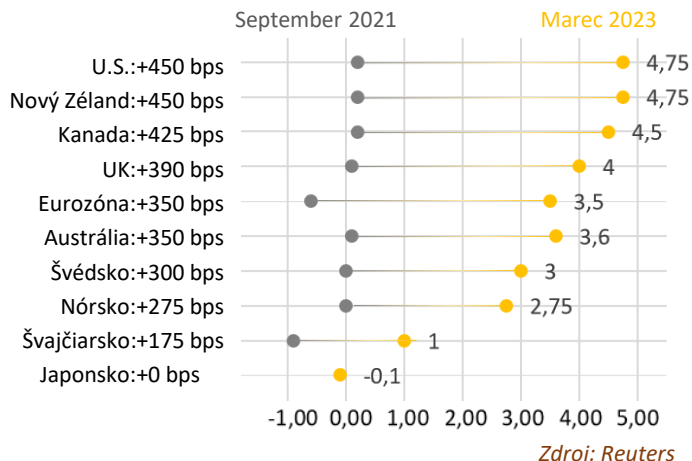
- Keď 10. marca skrachovala americká banka Silicon Valley Bank (SVB) a následne Signature Bank, pocítili to aj európske banky. Prepadli sa akcie nemeckej Commerzbank aj Credit Suisse. Na zabezpečenie finančnej stability na trhu švajčiarska banka UBS oznámila, že odkúpi Credit Suisse za 3 mld. CHF.
- Aj napriek obavám, že zvýšenie úrokovej sadzby by mohlo prehĺbiť neistotu v bankovom sektore sa ECB rozhodla pre tento krok s účinnosťou od 22. marca (Graf 1). Urobila tak však, až keď Credit Suisse dostala od Švajčiarskej centrálnej banky pôžičku 50 mld. CHF. Viacerí analytici a trhy očakávali, že krok buď odloží, alebo sadzby zmení len o štvrt p.b. (Reuters).
- Hlavným cieľom ECB zostáva znižovanie inflácie k hodnote 2 % (aktuálne je na 8,5 %). Dôvodom na zvýšenie úrokovej sadzby je aj fakt, že jadrová inflácia (očistená od cien energií a potravín) v eurozóne naďalej rastie.
- Vzhľadom na odlišný a konzervatívnejší obchodný model slovenských bánk nevníma Národná banka Slovenska riziko prenosu krízy na domáci bankový sektor.

INFLÁCIA NA SLOVENSKU JE NAJVIŠŠIA OD ROKU 2000

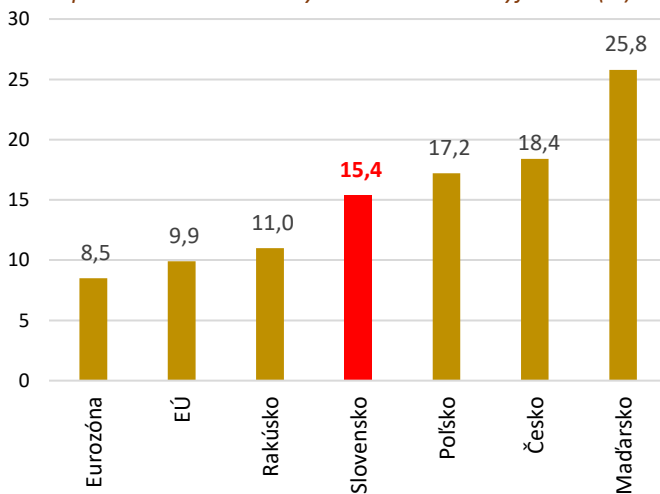
Už tri mesiace sa inflácia drží na rekordne vysokej úrovni: 15,4 %. Stále však máme najnižšiu medziročnú infláciu spomedzi štátov V4 (Graf 2). Podľa predikcie Európskej komisie (EK) by mali byť ceny potravín hnacou silou inflácie aj v roku 2023.

- Vo februári ceny potravín vzrástli medziročne o 28,6 %. Domácnosti čelia aj vyšším nákladom na elektrinu, plyn, teplo aj vodu (14,3 %). Potraviny a bývanie tvoria polovicu výdavkov domácností.
- Inflácia sa však prejavila aj v iných oblastiach. Medziročne napríklad platíme o 15,2 % viac za ambulantné služby. O vyše 20 % drahšie je predprimárne i primárne vzdelávanie a stravovacie služby.
- Podľa predikcie EK (i) vysoké ceny energií a napätá situácia na trhu práce prispievajú k ďalšiemu rastu cien služieb; (ii) obmedzené vládne opatrenia na stabilizáciu cien energií v 2024 povedú k vyššej inflácii ako v okolitých štátoch (Graf 3).

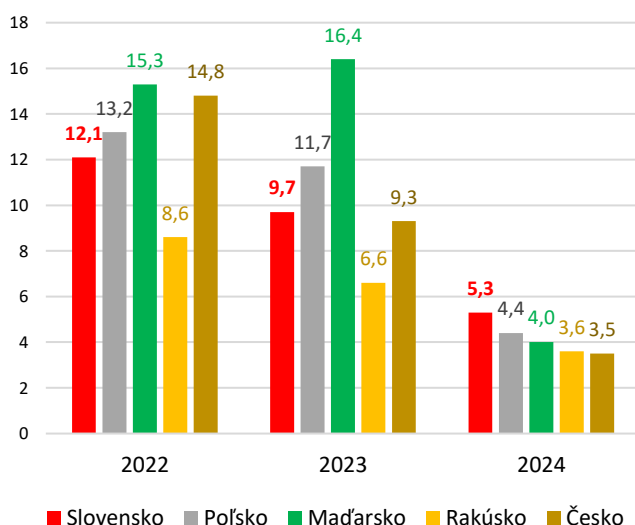
Graf 1: Vývoj základných úrokových sadzieb vybraných centrálnych bánk

Graf 2: Vývoj inflácie vo februári 2023 v štátoch V4 a Rakúsku, priemer EÚ a eurozóny v medziročnom vyjadrení (%)

Graf 3: Inflácia podľa makroekonomickej prognózy Európskej komisie (%)

REÁLNE MZDY MEDZIROČNE POKLESLI V 8 Z 10 ODVETVÍ

Priemerná nominálna mesačná mzda v januári 2023 síce medziročne narástla vo všetkých odvetviach, ale pre rekordne vysokú infláciu reálne mzdy vo väčšine z nich klesli (Graf 4).

- Najvýraznejšie vzrástla nominálna mzda v ubytovaní, o viac ako štvrtinu. Druhý najvyšší rast zaznamenali reštaurácie a pohostinstvá. To sú jediné dve odvetvia, kde stúpili reálne mzdy. Zamestnanci v ubytovacích službách si aj po zohľadnení inflácie polepšili takmer o 10 %.
- Najnižším tempom rástli nominálne mzdy v sektore informácií a komunikácie (o 8 %) a vo vybraných trhových službách (o 9,4 %), kde najviac klesli aj reálne platy.

STAVEBNÍCTVO V JANUÁRI ZAZNAMENALO NAJVYŠŠÍ RAST ZA OSTATNÝCH PÄŤ ROKOV

Slovenské stavebníctvo v januári 2023 zaznamenalo oživenie. Objem stavebných prác sa medziročne zvýšil o viac ako 15 % (Graf 5). Pozitívny výsledok je primárne dôsledkom rastu novej výstavby.

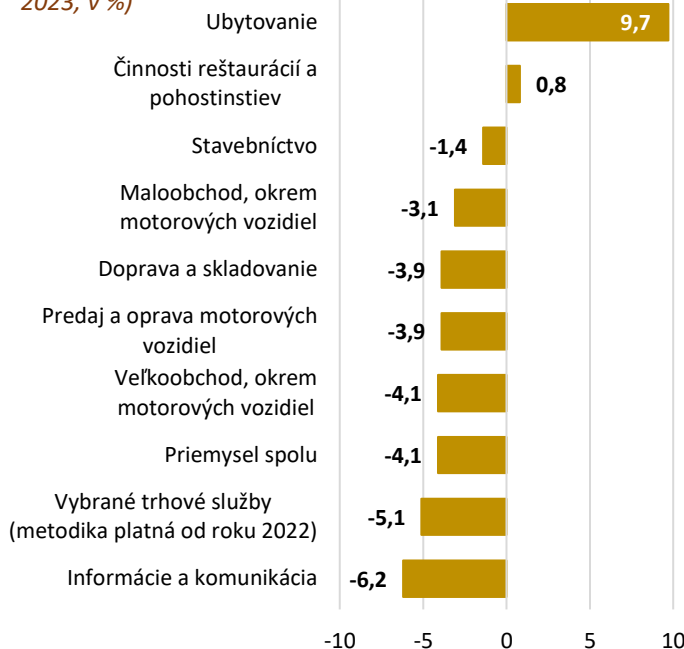
- Rast bol však tlmený poklesom prác v zahraničí. Stavebná produkcia na Slovensku tvorila vyše 90 % celkového výkonu stavebníctva.
- Celkový objem produkcie realizovanej domácimi stavebnými firmami v SR medziročne stúpol o takmer 20 %.
- Po zohľadnení sezónnych vplyvov bola stavebná produkcia o 3,2 % vyššia ako v decembri 2022.

EURÓPSKY PARLAMENT ODOBRIL NOVÉ EMISNÉ LIMITY, POČÍTI TO AJ SLOVENSKO

Europarlament (EP) schválil tri právne normy z klimatického balíčka EÚ. Po novom musia členské štáty znižovať emisie okrem priemyslu aj v doprave, pri vykurovaní domov a v poľnohospodárstve, celkovo o 40 % do roku 2030 oproti roku 2005. Pôvodný plán bol 30 %.

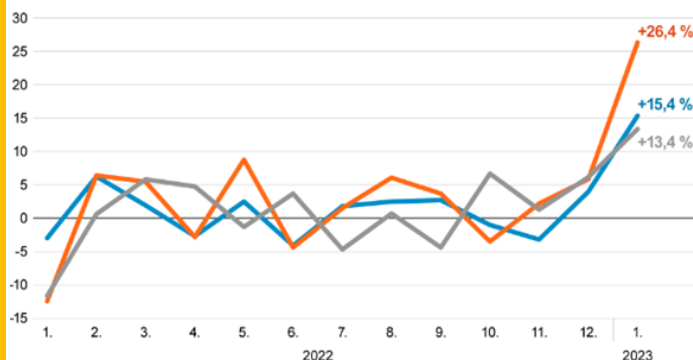
- Každý členský štát má stanovené ciele znižovania emisií skleníkových plynov o 10 % až 50 %. Odvíjajú sa od HDP na obyvateľa a nákladovej efektívnosti.
- Kým Slovensko má cieľ znížiť emisie o 22,7 %, v Nemecku, Beneluxe a v severských štátoch je to až 50 % (EP, Graf 6).
- Všetky tri opatrenia musí ešte schváliť Rada EÚ. Sú súčasťou klimatického balíčka známeho pod názvom Fit for 55, ktorým chce EÚ do roku 2035 znížiť emisie skleníkových plynov o 55 % a do roku 2050 o 100 %.

Graf 4: Medziročná zmena reálnej mesačnej mzdy (január 2023, v %)

Zdroj: Štatistický úrad

Graf 5: Stavebná produkcia slovenských firiem (v stálych cenách, medziročne v %)

— stavebná produkcia (v SR aj v zahraničí)

podielovo najvýznamnejšie zložky:

— nová výstavba, rekonštrukcie a modernizácia (v SR)

— opravy a údržba (v SR)

Zdroj: Štatistický úrad

Graf 6: Ciele znižovania emisií skleníkových plynov v doprave, bývaní a poľnohospodárstve do roku 2030 (v %)

